

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile neînscrise nu se primesc. — Manuscrisurile nu se restituie.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele:

BIBLIOTECA DE ANUNȚURI:
în Viena: la N. Duke Nachf.
Nux. Augenthaler & Emeric Losner,
Heinrich Schalek, A. Oppel.
în Budapesta: la A. V. Goldberger,
Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körút).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicații mai dese după tarifa
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

GAZETA iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 A. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — **Atât abonamentele**
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 27.

Brașov, Miercuri 5 (18) Februarie.

1903.

Procese politice.*)

(Articol final)

Campionii maghiarisărei forțate n'au vrut nici-odată să recunoscă, că în pătură largă ale poporului nostru român a pătuns simțnl național și conștiința națională într'atât, în cât este ridicul a crede, că numai câțiva „agitatori“ ar s'evărși minunea a face pe popor să-și iubescă limba și legea și să-și le pretuiască așa de mult.

„Poporul valah e bun și blând, numai acei agitatori fără conștiință de n'ar fi!“ — Acesta este exclama-rea, de care se folosesc la toate oca-șiunile șovinistii și foile lor. Ei prin acesta vor să dăcă, că cu poporul nostru o pot mai ușor scote la cale, când e cu totul lipsit de conducere și de directivă, de aceea trebuie a se lovi în păstori, ca să se risipescă turmele.

Dela 1892, de când cu Memorandul și manifestațiile, ce i-au urmat, s'a m'ânat fatalmente și multă apă la m'ora șovinismului necruțator și intolerant. Urmăririle au luat un avânt deosebit, ér Curțile cu jurați și tribunalele erau ocupate mai mult ca ori și când cu procesele politice, cari au culminat în marele proces pentru Memorand; ce a durat peste trei săptăm'ani.

De altă parte, atrocitățile comise de plebea de stradă la Turda, Șimleu, Oradia-mare, Arad ș. a. au turnat numai olei în foc, așa că de aici încolo o s'ema de agitatori șovinistii nic' nu mai aveau răbdarea să ceră și s'aștepte intervenția procurorilor, ci umblau a r'ebuna și pedepsi ei înși-și, cu concursul plebei fianatisate, inchipuitele p'ecate comise în contra „ideei de stat“ de presupuși „agitatori“ români.

Procesele politice intentate contra Românilor, luaseră caracterul unei jertfe aduse pentru mulcomirea

indignării și revoltei, de care păreau cuprinse sufletele celor aprinși de fanatismul de rasă. Pressa șovinistă pregătea spiritele prin atacurile ei vehemente, pătimase și de ordină lipsite de ori-ce temei, apoi veneau procurorii să ceră în numele „dreptății“ satisfacție pentru pretinsa crimă de „agitatie“ și de „trădare de patrie“, ce ar fi comis'o cutare și cutare Român „nepatriotic“.

Și cum strigau „păzitorii legii“ în pădure, așa le și r'esuna înderept. Ér gazetele evreo-maghiare, cari sg'anderiseră lucrul, g'aseau acuma ocașiunea de a-și arăta mulțumirea cu procederea „energică“ a organelor guvernului.

La 1883, cum v'edurăm Tisza, ce-rea luarea de m'esuri excepționale deocamdată numai în contra foilor române și slave. De foile germane din Ungaria și Ardeal nu'l durea capul.

Șvabii din Bănat și din ținuturile ungurene nu d'ădeau încă nic' un semn de viață națională, ér cu Sașii din Ardeal tocmai pe atunci Tisza încerca să se impace în cestiunea „universității s'ăsesci“.

În anii din urmă însă s'au schimb'at lucrurile în ce privește pe Șvabi și Sași. Cei dint'ai au început să se deștepte din letargia lor, ér Sașii au trebuit să esperieze, că un sistem nedrept și imoral nu p'ote să fie totodată asupritor pentru unii și scut ap'ărător pentru alții, și că p'acostea acestui sistem trebuia să-și ajungă mai cur'end séu mai târziu și pe ei.

Astfel s'au v'edut deodată trași și Șvabii și Sașii în vârtejul urmărilor cu procese politice. În același timp n'au r'emas cruț'atii nic' Slovaci și S'erbii. Din contra s'a deschis focul în contra pressei naționalităților pe totă linia și încă un foc mai vehement ca altădată, ceea ce se vede și din asprimea estraordinară a pedepselor, ce se dau în general celor urmăriți și condamnați.

Intr'aceea este și r'emâne de tot b'ătător la ochi, că, deși paragraful, în puterea căruia se ridică de ordină acusațiunile în procesele de pressă contra diarelor naționaliste, vorbesce de o agitațiune, ce se p'ote comite în contra ori-cărei naționalități din ț'ară, nu s'a întemplat ca o foie maghiară să fie v'rodată trasă la răspundere de procurori și de tribunale pentru ațitarea, ce a comis'o contra uneia din naționalitățile nemaghiare. Și totuși e de obște cunoscut, că colónele unor foi șoviniste b'ejbăie de cele mai cutezate scornituri, suspiciunări, insinuări false și calumniări la adresa bărb'ăților fruntași din sinul popórelor nemaghiare, ba adeseori și de insulte îndreptate direct contra acestor p'op're.

Ce însemnătate au și ce scopuri pot urmări în asemeni împrejurări procesele politice, de care vorbim, e ușor de înțeles.

Tot așa de invederat însă este, că ele nu-și vor ajunge, nu pot să-și ajungă scopul.

Din contra contribuiesc și vor contribui a produce tocmai efectul contrar aceluia, pe care contrarii limbii și ai naționalității Nemaghiare ar voi să-și ajungă cu procese politice.

Despre acesta, suntem convinși, viitorul ne va da cel mai viu testimoniu.

Meetinguri contra proiectelor militare. Un mare meeting de protestare contra proiectelor militare a avut loc Duminică în *Fellegyhaza*. Au participat peste 10,000 de ómen'i. Un asemenea meeting se va ține Duminica viitoare în *Budapesta*, organizat de partidul social-democrat. Al treilea meeting se va ține în *Clușiă*, tot Duminica viitoare, organizat de tinerimea universitară.

Situația parlamentară austriacă s'a ameliorat în timpul din urmă. Camera deputațiilor, lucru neobișnuit până acum, se află în activitate neconturbată. Ea a

votat într'una din ședințele anterioare *legea conversiunilor* în a doua și a treia cetire dându-se ministrului de finanțe împuternicirea a face conversiunea obligațiunilor de stat până acum cu 4.2%, în obligațiunilor cu 4%, înlăturându-se tot-odată renta cu 3³/₄ proiectată pentru desdaunare. În ședința de Sâmbătă s'a făcut prima cetire a *legei de pressă*. În ședința de ađi, Marți, se face a doua cetire a proiectului legii de recrutare, ce se va desbata în 3—4 ședințe.

Agitația în Macedonia.

Agentii diplomatici ai Bulgariei din Viena, Petersburg și Paris au prezentat ministerielor de externe din numitele capitale o notă, al cărei text este urmatorul:

„Guvernul bulgar are informațiile cele mai sigure, că Turcia face pregătiri de r'esboi, cari întrec mult m'esurile, ce ar fi necesare pentru suprimarea unei revoluții în Macedonia. Fără îndoelă pregătirile acestea de r'esboi sunt îndreptate contra principatului Bulgariei. Conclusia acesta se impune cu atât mai v'ertos, cu cât pregătirile de r'esboi se fac la frontiera de sud-ost a Bulgariei (în vilaietul Adrianopol), unde se concentrează masse de trupe și unde ofițerii superiori din statul major turcesc fortifică frontiera. Pe de altă parte s'vonurile false, cari în timpul din urmă se colportază sistematic de către guvernul turcesc despre pretinsele crudelități s'evărșite de către Bulgari asupra populației turcesci, precum și comunicările Turcesci despre formarea de bande în districtul Rusciucului, arată destul de l'ămurit, că Turcia caută un pretext, ca să justifice o agresiune în potriua principatului bulgar. Situația acesta neliniștesce ț'era și obligă guvernul bulgar a se pregăti pentru ori-ce eventualitate. O asemenea m'esură însă, decât ar fi inițiată de noi, ar îngreuna misiunea marilor puteri, de a resolvi cestiunea macedoneană în sens pacinic.

De aceea guvernul crede de a sa datorie, de a pune în cunoștință marile puteri, înainte de a face un pas decisiv. V'è însărcinez, d-le agent diplomatic, să aduceți la cunoștință guvernului, pe lângă care sunteți acreditați, cele de mai sus și să stăruiți ca neamănat să se facă Sultanelui representațiile necesare, pentru-ca guvernul turcesc să suprimie pregătirile militare“.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cântecul Șoimului.

De Maxim Gorki.

Trad. de I. C. Frunză.

— Fine. —

„Tir'ându-se prin v'ăgăună, multă vreme se tot gândi șarpele la m'orțea șoimului și la dorul lui de a se ridica la ceri. Și privea în dep'artare, în acea dep'artare, care ademenește pururea ochii noștri cu visuri de fericire:

— „Ce a v'edut șoimul în acest pustiu fără margini? De ce astfel de ființe, când mor, ne agită sufletul nostru cu dorul lor de a se înălța la ceri? Ce li-se arată acolo, la ce idei și convingeri ajung ele acolo? Ași afla și eu, decât așa put'ebura cătră ceri măcar pe câteva clipe.“

„Așa a d'is șarpele, așa a și făcut. Se încolăci ca un inel, se repeđi în aer și străluci ca o panglică îngustă în s'ore.

„Cine e destinat să se t'irască, n'are să sb'ore nici-odată!... Acest lucru îl uitase șarpele, ... căđu pe st'ânci, dér nu se r'ani de m'orțe, ci rise...

„Intr'asta constă așad'eră farmecul s'borului cătră ceri! În cădere!...

„Pas'eri vrednice de ris! Ele nu cunosc p'ământul, se simt nefericite pe p'ământ, doresc încontinuu să se înalțe cătră ceri și caută vieța în acea pustietate înv'ăp'ăiată. Acolo însă g'asesc ele numai un gol mare. E multă lumină, ce e drept, dér nu este hrană și nu se află nic' un punct, în care să se p'otă sprijini corpul viu. La ce at'ata m'ândrie? La ce at'ata încordare?... Pentru-ca să acopere p'oftele nebune și să ascundă netrebnicia lor pentru viață! Paseri ridicole!... D'aci 'nainte nu mă mai înșală vorbele lor! Eu cunosc acuma totul! — Am v'edut ceriul... M'am înălțat în sus, am m'esurat v'ezduhul, m'am deprins cu căderea, fără să mor, ci mai mult ca să-m'i. întăresc credința în mine. Aceia, cari nu pot iubi p'ământul, să trăiescă din amăgiri!... eu cunosc ade-

v'urul. Sunt ființă făcută din p'ământ, — am să trăiesc pe p'ământ“.

„Și cu acestea se încolăci șarpele ghem și era m'ândru în sine.

„Marea strălucia tot mai mult în lumină deschisă și turbat se loviau valurile de c'oste.

„In urletul ei buciurma *cântecul pas'erei m'ândre*,... se cutremurau st'âncile de isbituri și cerul se înfiora auđind cântecul puternic:

Să preamărim visurile grandioase ale eroilor!...

* * *

Șarpele să mai gândi... de la o vreme încep'u ér'ăși să vorbescă în sine:

Să preamărim visurile grandioase ale eroilor!...

Acuma înțeleg... acuma v'ed că ce e rostul vieții, înțelepciunea vieții!... O îndr'ăsnețule șoim!... În luptă cu dușmanul și-ai v'ersat sângele... ai făcut o jertfă... Așa este... De sigur va veni un timp și nu este departe... când din picăturile s'ân-gelui t'eu cald, vor reînvia sc'antei și fla-

cări în întunerecul vieții, și vor deștepta în multe inimi viteze, dorul de libertate, dorul de lumină. Tu, ce e drept, ești mort!... dér cântecul t'eu va trăi și acest cântec, cântecul ómenilor de inimă și caracter, va fi o pildă vie, un strigăt puternic pentru libertate, pentru lumină!

„Să preamărim visurile grandioase ale eroilor!...“

* * *

...Tăcută, în colóre de opal este larga mare, trist și sgomotos lovesc valurile c'osta de n'asip. Eu tac și mă uit țintă la Rachim, care a terminat *cântecul șoimului* ce-l povestise mării. Razele lunii prese-rau tot mai multe pete de argint pe su-prafața apei... Căld'arușa n'óstră începe și ea să cante domol.

Un val ca și cum s'ar juca și ar glumi, se ridică mai sus și v'uid din greu aprópe atinge capul lui Rachim.

„Unde umbli?...“ „Du-te!“ — face Rahim semn cu mâna și cu bl'ândețe se rostogolesce valul înapoi în mare.

Nu mi-s'a părut nic' curios, nic' lucru

Puterile au dat răspuns Bulgariei și răspunsul acesta s'a dat numai după ce s'au convins întâiu în Constantinopol despre intențiunile guvernului turcesc. Puterile au dobândit convingerea, că Turcia nici un moment nu s'a gândit a face pregătiri de război contra Bulgariei și ceea ce Turcia face în Macedonia, nu are alt scop, de cât a preveni incursiunea bandelor în Macedonia și a lua toate măsurile spre a menține ordinea pe acest teritoriu amenințat în fie-care primăvară de mișcări revoluționare. Guvernele au dat așa dăr Bulgariei sfatul binevoitor, ca să întrelase formarea de bande și incursiunile în Macedonia.

Pe de altă parte puterile nu tăgăduesc, că Turcia a concentrat în Macedonia un număr enorm de trupe, și nici Turcia nu-și dă ostenelă a tăgădui acest lucru.

De atunci agenții diplomatice ai Bulgariei au primit de la guvernele lor un nou comunicat spre a fi transmis puterilor. Acest comunicat desminte svonorile despre mobilizare în Bulgaria, dăr că ea — deși contra voinței sale și contra intențiunilor sale pacifice — trebuie să se pregătească la eventualitatea mobilizării.

Față cu desmintirea pregătirilor de război turcesc, Bulgaria întreabă, ce scop are concentrarea celor 200.000 oameni în Macedonia, decât nu are de gând să facă război Bulgariei? Bulgaria accentuează, că aceste trupe sunt concentrate tocmai în vilaietul Adrianopol, spre a pute pătrunde de aici în Rumelia de est, unde Bulgarii n'au fortificații, așa că Turcii în două zile ar pute ajunge la Filipopol. Bulgaria pune puterilor întrebarea, decât Turcia are în adevăr nevoie de 200.000 de oameni pentru combaterea bandelor și susține, că măsurile militare luate de Turcia d'alungul muntelui Rodope sunt o amenințare flagrantă a păcii și că prin urmare nu Bulgaria ci Pórta trebuie considerată, ca tulburătorea păcii.

Bulgaria renunță de ocamdată la *autonomia Macedoniei* pentru care în consiliul puterilor nu s'a ridicat de cât o singură voce, cea a Angliei. Inse nu pôte tănui, că proiectele de reformă, ce s'au prezentat din partea Austro-Ungariei și Rusiei, nu sunt suficiente pentru liniștirea spiritelor și înlăturarea mișcării revoluționare. Macedonenii sunt în drept a aștepta măsuri mai intensive de reforme, de cât celea cuprinse în numitele proiecte, și ei n'au nici o garanție, că Sultanul va împlini chiar și acest minimum cuprins în acele proiecte.

Este evident din cele de mai sus, că misiunea lui Lamsdorff în Bulgaria n'a fost satisfăcătore pentru Bulgari.

* * *

Partidul democrat al sobraniei s'a adresat lui *Clemenceau* și d'*Esteournelles* cu rugămintea de a interveni în favorul Macedoniei. Acest apel adresat parlamenta-

de ris, că Rahim considera valurile ca pe nisele ființe vii. Jur împrejur toate se par ca și vii, toate se par domole și blânde. Marea este liniștită, insufflă respect, căci multă tărie și putere e ascunsă în ea; adierea prăpădită a ei trece peste munți și-i răcoresce de arșița zilei. Orizontul vênăt închis cu stelele aurii apare ca ceva sârbătoresc, fermecător pentru suflet, ca ceva ce agită mintea cu o dulce așteptare a unei minuni, ce are să se întempele.

Totul dórme liniștit, dăr și cu puțină priveghiere, ca și cum după o clipă două ar voi să se trezescă din nou și să se amestece în armonia desăvârșită a tonurilor dulci din natură... Aceste tonuri parcă au să povestescă tainele lumii și să le talmăcescă minții noastre, pe care apoi o va stinge ca pe o lumină fermecată, ca să pótă răpi sufletul nostru sus în nemărginitul albastru, unde stelele strălucitoare i-l va întâmpina cu o minunată muzică cerescă...

rilor francesi trebuie considerat ca o încercare, de a câștiga opinia publică francesă, ca să facă presiune asupra ministrului de externe *Delcassé*, spre a interveni în favorul *programului de autonomie*, în loc de proiectele de reforme. *Delcassé* însă nu pôte fi de acord cu pretensiunile partidului democrat bulgar, de ôre ce nu vré să vină în conflict cu Rusia aliată.

† Dr. D. P. Barcianu.

Din *Sibiu* primirăm ađi trista scire telegrafică, că *Dr. Daniil P. Barcianu*, asesor consistorial și referent școlar, a încetat din viață erl sêră.

In *D. P. Barcianu* românimea de dincóce de Carpați pierde un bărbat distins pe cariera învățămîntului, un scriitor didactic valoros și un Român de inimă.

Dr. D. P. Barcianu s'a născut în Reșinari la 1847. De tînăr încă a primit o frumoasă educație de la tatăl său *Sava Popovici-Barcianu*. Studiile și le-a făcut în Sibiu. La 1869 a fost trimis în Germania din partea ministerului de culte și instrucțiune publică spre a studia organizarea școlilor populare de acolo. Intre anii 1870—74 a ascultat la universitățile din Viena, Bonn și Lipsca prelegeri de pedagogie și științele naturale.

In 1876 a fost numit profesor la institutul pedagogic-teologic din Sibiu, unde a funcționat până la mórte. A fost și director al școlii de fete a „Asociațiunei”, apoi mulți ani secretar al „Asociațiunei”. A făcut parte și din comitetul partidului nostru național și în calitate de acesta a stat și el pe banca acusatilor în procesul pentru Memorand, după care proces a fost dimpreună cu colegii săi în închisórea de stat din Vaț timp de mai bine de un an.

A scris și publicat: 1) „Untersuchungen über die Blütenentwicklung der Ongraceen”, Sibiu 1874; 2) „Elemente de istoria naturală”, Sibiu 1881—83, două cursuri; 3) „Lucrul de mână în școlile de băeți și în institutul pedagogic”, Sibiu 1885; 4) „Istoria naturală în școla populară”, Sibiu 1890—91.

Mai departe a edat și prelucrat ontorele tatălui său răposat: „Vocabul român-german” și „Wörterbuch der rum. und deutschen Sprache”. A scris o „Gramatică germană” la 1896. In 1891 a redactat revista literară „Fóia ilustrată”, ér în 1897 împreună cu alți colegi a redactat „Fóia Pedagogică”.

Dedicat cu totul chemării sale de dascál, *Dr. D. P. Barcianu* a trăit o viață laborioasă, iubit și apreciat de toți câți l'au cunoscut. O viață activitate a dezvoltat răposatul și ca membru în diferitele corporațiuni bisericescilor culturale, pretutindenî pundenđu-și la dispoziție cu mult zel forțele sale în serviciul binelui obștesc. El lasă în urmă-i adencî regrete pretutindenî, dăr mai ales în mijlocul celor ce l'au cunoscut ca pe bărbatul pururea gata a aduce sacrificii morale pe altarul înaintării în cultură a nêmului său.

Trimitem întristatei sale familiei sincerele noastre condolențe.

Fie-i memoria în veci binecuvântată!

Salariile funcționarilor.

Scim, că ministrul unguresc de finance a depus pe biroul camerei ungare un proiect de lege privitor la regularea salariilor funcționarilor.

Proiectul conține 6 capitole. Primul capitol vorbește despre competențele funcționarilor de stat enunțate în clasele de plată; al doilea capitol se referă la competențele funcționarilor, cari nu aparțin statului; al treilea capitol cuprinde hotărârile privitoare la competențele tuturor funcționarilor; capitolul al patrulea vorbește despre competențele funcționarilor inferiori, a servitorilor, a personalului de la inspecțiile financiare etc.

Proiectul împarte pe funcționarii de stat în două categorii. In prima categorie sunt aceia, cari aparțin clasei de salariu, în a doua categorie aceia, cari deși sunt func-

ționari de stat, totuși nu aparțin vr'unei clase de salariu.

Sunt 11 clase de léfă cu competențele ce se vęd în tabela pe care o lăsăm să urmeze aici:

Clasa lefi	Gradația lefi	Léfă în cor.	Banii de locuință în cor.			
			I.	II.	III.	IV.
I.		40000	—	—	—	—
II.		24000	4000	—	—	—
III.		16000	3500	—	—	—
IV.		14000	3000	2100	—	—
V.	1.	12000	2000	1400	1200	—
	2.	10000				
VI.	1.	8000	1600	1120	960	800
	2.	7200				
	3.	6400				
VII.	1.	6000	1200	840	720	600
	2.	5400				
	3.	4800				
VIII.	1.	4400	1000	700	600	500
	2.	4000				
	3.	3600				
IX.	1.	3200	800	560	480	400
	2.	2900				
	3.	2600				
X.	1.	2400	700	490	420	350
	2.	2200				
	3.	2000				
XI.	1.	1800	600	420	360	300
	2.	1600				
	3.	1400				

Clasei *prime* aparține: ministrul-preșident.

Clasei a *doua*: președintele Curții de compturi, președintele tribunalului administrativ, miniștri, președintele Curiei.

Clasei a *treia*: secretarul de stat, vicepreședintele Curții de compturi, vicepreședintele tribunalului administrativ, guvernorul din Fiume, vicepreședintele Curiei.

Clasei a *patra*: președintele de senat de la tribunalul administrativ, președintele senatului de la oficiul pentru patente, președintele senatului Curiei, procurorul Corónei, președintele Tablei reg.

Clasei a *cincea*: consilierul de la Curtea de compturi, judecătorul administrativ, consilierii ministeriali, juđii de Curie etc. până la preșidenții de tribunale.

Clasei a *șesa*: consilierii de secție ministeriali, consilierul suprem de finance, directorii de finance, judecătorii de tribunal (cu titlu și caracter de judecători de Tablă), procurorii reg. (cu titlu de prim-procurori).

Clasei a *șeptea* aparțin: secretarii ministeriali, secretarii de la Curtea de compturi, arhivarii țării, inspectorii matriculelor civile, directorii de spitale întreținute de stat, consilierii polițienesci, consilierii financiari etc. până jos la inspectorii de școle regesci.

Clasei a *opta*: ajutórele de secretari ministeriali, căpitani orășenesci, solgăbierii, secretarii de finance, medicii de spitale, procurorii tesaurului, inspectorii catastrali, controlorii, profesorii de montanistică, inginerii șefi etc. până jos la judecătorii de tribunal și procurorii reg.

Clasei a *noua*: concepștii ministeriali, traducătorii, secretarii de fișpan, conducătorii de matricule, inspectorii detectivi, controlorii financiari etc. până jos la sub-judecătorii de tribunal, conducătorii de la cărțile funduare.

Clasei a *decea*: concepștii financiari, funcționarii de la contabilitatea statului până jos la notarii de tribunal și preoți.

Clasei a *un-spre-decea*: începând de la executorii până la ajutórele de mușee și învătătorii penitenciarelor.

In motivarea proiectului, guvernul declară, că e pe deplin consciu de marile sarcini, ce le ia asupra-și prin acest proiect. Cu toate acestea guvernul cunoscând relațiile economice ale țării, a cređut că e o necesitate să îmbunătătescă starea materială a funcționarilor. Relațiile de traiu din deceniul trecut nu numai că nu s'au ușurat, ci s'au agravat și nu sunt prospecte

ca pe terenul acesta să urmeze îmbunătățiri. Incât pentru termenul de îmbunătățire a salariilor, guvernul declară, că acesta se începe cu 1 Noembrie 1902, decât dieta va vota proiectul până la 31 Martie 1903.

Numărul celor cari așteptă să-și vadă îmbunătățindu-li-se sórtea, este de 51,200.

SCIRILE DILEI.

— 4 (17) Februarie.

Cinci episcopi — consilierii secrecreeți ai Maiestății Sale. Fóia oficială publică de-odată acordarea demnității de „consilier efectiv secret” la cinci episcopi, anume: Vályi episcop rutean la Eperjes, Firczak ep. rutean la Ungvar, Meszlényi ep. catolic la Sătmariu, Szmreesanyi la Szepes și Rimely la Besztercebánya.

Điarist croat „maghiarofag”. Ștefan Radics điarist croat călătorea în ziua de 27 Octomvrie 1902 cu trenul de la Semlin la Stara Pazova. Conducătorul „Rostos” vine la el și dice: „Kerek a jegyet”. — „Cu mine să vorbești croățesce” îi răspunde Radics. Conducătorul „Rostos” raporteză șefului de tren, „Bölcskei” care cu autoritatea sa de șef de tren repetă: „Kerem a jegyet”. — „Nu știu unguresce” — răspunde érăși Radics. — Șeful de tren raporteză casul șefului de gară „Erdős” din Batajnica și fiind-că điaristul croat n'a vrut să înțelgă nici acuma unguresce, l'au dat jos din tren și l'au arătat procurorului din Mitrovița, care la rândul său l'a dat în judecată pe Radics pe motiv de „ațitare” contra naționalității maghiare (magyar nemzetiség elleni izgatás miatt). — Alaltă-eri s'a judecat acest proces de ațitare la tribunalul din Mitrovița. Điarul „M. Szó” însă, din care luăm scirea de mai sus, nu ne scie spune rezultatul procesului și prin urmare nici noi nu putem scie câtă închisóre o fi căpătat điaristul croat, pentru-că nu înțelegea limba conducătorului.

Concertul reuniunii române de muzică din Sibiu, dat Duminecă sêra, în sala de la „Musikverein”, a succes fôrte bine. Sala plină. Corurile mixte conduse de dirigentul d-l H. Kirchner, la înălțime, ca tot-dêuna. Aria din opera „Nunta lui Figaro”, cântată de dómna Valeria Dr. Beu a fost aplaudată cu frenesie. Asemenea și aria din „Mignon” cântată de d-șóra Anița Onițiu. A plăcut fôrte mult basul d-lui Octavian Murășan, care a cântat două piese naționale: „Ce te legeni codrule” și „Doina populară”, armonisată de d-l Kirchner. Incheierea concertului a făcut-o tertetul „Amor și natură” în care au escelat: D-na Maria Dr. Crișan și d-șórele Teresia Drechsler și Delia Olariu. („Tel. Rom.”)

Președintele republicei Chile Ferrerigo Errazuriz a sosit Vineri sêra în Budapesta. El a făcut plimbări prin oraș.

Confiscarea cărții lui Korn. Am amintit deja, că redactorul Korn de la „Gr. K. Ztg.”, s'a refugiat în Germania dinaintea pedepsei, pe care el o considera de nedreptă, și că acolo ține conferințe publice în cari espune situația Germanilor din Ungaria. Acum de curând Korn a publicat o carte sub titlul „Über die Deutschenverfolgung in Ungarn”. (Despre prigonia Nemților în Ungaria). Cartea acesta a trimis-o judecătorilor din Seghedin, cari îl condamnaseră, precum și altor procurori și judecători de pe la tribunalele, pe unde s'au judecat procese de presă intentate redactorilor germani. Tribunalul din Seghedin a ordonat confiscarea numitei cărți și în decisiunea tribunalului, publicată în „Rendöri Közlöny” se ordonă seșisarea tuturor esemplarelor, ce se vor găsi în tótă țera.

Proprietarii evrei în Alba-inferi-óră. Conform statisticei proprietarilor de pământ, publicată de Rédei și Elek, în comitatul Alba-inferióră sunt 9 proprietari de pământ evrei, cu 7500 jugere catas-

trale, ér dintre 25 aréndași, 14 sunt evrei, ținând în arénda 6800 jugere catastrale. Înainte cu zece ani erau în comitatul acesta 6 proprietari evrei, cu 3600 jugere catastrale, ér dintre 26 aréndași 12 erau evrei, ținând în arénda 5300 jugere. Sporul e deci 40% la numărul proprietarilor, cu 52% la proprietate, și 8% la numărul aréndașilor, cu 12% la moșiile ținute în arénda.

Diari de 200 ani. Fôia oficială austriacă, „Wiener Zeitung“, își serbează în August jubileul de 200 ani al apariției sale. Primul număr al acestei foi a apărut în 8 August 1703 sub titlul „Wiener Diarium“, care cu timpul i-s'a schimbat în „Wiener Zeitung“. În ziua iubilară fôia va apăre în număr festiv, cu număröse monografii din istoria ei.

Curs de diaristică. Pentru tôte specialitățile erau organizate până acuma cursuri la universități, numai pentru diaristică nu. Înainte de asta cu câți-va ani a făcut începutul în privința acésta universitatea catolică din Lille. Acuma cetim, că guvernul elvețian a hotărît și el a organiza la universitatea din Berna un curs pentru diariști, care va dura 6 semestre și va cuprinde 31 de obiecte, între care li-se va da importanță mai mare științelor de stat și economiei politice. Afară de acestea se vor institui patru colegii pentru cele patru limbi principale europene.

O carte politică maghiară. Ni-se trimite la redacție o carte de 380 pagini care a apărut în limba maghiară în tipografia St. Ladislau din Oradea-mare. Titlul cărții este: „Europa Békezarója (Oroszország)“, pe românește „Tulburătorea păcii europene (Rusia)“, ér autorul d-l *Lajos Lajos*, fost ofițer în armata austro-ungară, apoi voluntar în armata turcască în timpul războiului. Cartea se ocupă și de Români. Vom reveni.

Mărturisire după condamnare. La curtea cu jurați din Viena a fost condamnat la mörte șilele acestea șalfă de ciobotar Franz Kunschner, inculpat că și-ar fi omorît copilul în etate de 7 săptămâni. Kunschner a tăgăduit cu încăpăținare, că ar fi servit acea crimă oribilă. Apărătorul s'a prezentat în ziua de 14 Februarie la președinte cu rugămintea de a-l recomanda pe Kunschner spre grațiere. Președintele baron Distler a răspuns, că tribunalul ar împlini acésta rugămintă, dacă condamnatul ar mărturisi crima. Apărătorul s'a dus atunci la Kunschner, care a declarat, că vré să-și ușureze conștiința prin mărturisire. Amândoi s'au prezentat atunci la președintele, unde Kunschner a mărturisit, că în adevăr în ziua de 31 August și-a omorît copilul, fiind-că nu era în stare a-l întreține. El a comis omorul cu premeditare, întâiu s'a încercat a-l omorî, împungându-l cu un ac de cravată. pe urmă l'a trântit cu capul de marginea patului. După-ce a făcut mărturisirea, Kunschner a cădut la pământ fără simțiri.

Asigurarea fetelor bătrâne. În Danemarca există instituțiuni pentru asigurarea fetelor pentru cazul, când nu s'ar pute mărita. Fie-care fată plătesc câte-o taxă anuală. Dacă se întâmplă să se mărite înainte de a ajunge vrsta de 40 ani, atunci își perde taxele plătite, cari rămân în favorul colegelor mai puțin norocoșe; dacă nu se mărită, atunci de la anul 40 încolo primesc o pensie ôre-care.

Lecții din limba franceză dă o profesöră diplomată de origine franceză atât din gramatică, cât și din literatură și conversațiune, cu prețul forte eftin de 1 corónă pe o ôră, atât în locuința respectivului, cât și acasă la D-sa. Detalii în Villa Kertsch, la camera Nr. 12.

O circulară.

D-l Ioan Kalinderu, administratorul domeniilor Corónei din România, a adresat agențiilor de pe acest domeniu o circulară interesantă din care estractem următoarele:

Ținta acestei administrațiuni a fost tot-deuna, după cum știți, de a înlocui regimul aréndașilor domeniilor Corónei prin acela al esplotării directe, spre a pute astfel mai bine ocroti pe locuitorii și a-i îndruma pe calea propășirii.

Spre îndeplinirea acestui scop, noi am alcătuit cu destulă trudă un corp de agenți români cu studii speciale de agricultură și silvicultură. Urmând aceste norme, n'am avut deci în vedere numai interesele legitime ale serviciului, ci și fólsele ce pöte aduce o administrațiune de natură ca a noastră, atât locuitorilor de pe domenii, cât și megieșilor, fie prin învățăminte directe, fie prin puterea exemplului. Cred că pot să constat, că am isbutit, căci am avut adesea prilej și mare satisfacțiune de a vedé că multe din cele ce se fac la noi sunt luate de plidă, căci omul se instruesc prin imitațiune și se animă prin exemple.

Răspândirea metódelor practice de muncă și a cunoscințelor folositoare pe calea exemplului e însă încétă și mărginită.

Ea rămâne mult timp închisă într'un cerc strîmt și nu se pöte generaliza, pentru-că cunoscința lucrului bun nu pötrunde în regiuni mai depărtate. De aceea am înființat de 12 ani biblioteca populară a administrațiunii domeniului corónei, care a ajuns acum la a 25-a broșură. Ved cu plăcere, că cărțile aparute până acum se cer mult și sunt bine apreciate.

Pentru scrierea lor am recurs în cea mai mare parte la specialiști, cari nu fac parte din administrațiunea noastră. Mai este încă un mijloc prin care se pot răspândi cunoscințele folositoare, sfaturi bune și morale, explicațiuni practice, anume prin articole scrise în revistele răspândite în clasele rurale.

Reviste de acest fel sunt de exemplu „Agrarul“, „Albina“, „Gazeta Săteanului“, „Amicul Agriculturului“ și „Revista Pădurilor“, cari aduc multe servicii în acésta ordine de idei.

Circulara spune apoi, că ar fi bine, ca agenții să întrebuințeze în folosul obștesc experiențele lor și se scrie în revistele de specialitate articole de felul arătat. În privința acésta circulara recomandă „Revista Pădurilor“, organul societății Progresului silvic, ce apare acum de 16 ani. Silvicultura nu dispune în țéră decât de acest organ. Studiul complet al unei chestiuni e cel mai bun mijloc de a înproșpeta și de a mări cercul cunoscințelor profesionale.

Studii speciale bune — urméză circulara — sunt dovești de aptitudine și de capacitate, și le voiú aprecia totdeuna în acest chip.

Cei dintre d-vóstré, cari vor avé articole privitoare la chestiuni silvice, la comerț și la industriile lemnelor, ni-le vor trimite și vom îngriji să fie publicate în „Revista silvică“ séu în alte reviste speciale. Ér cei cari vor avé lucrări mai mari, pot de esemenea să le înainteze și le vom publica séu în Biblioteca populară a acestei administrațiuni, séu dacă ies din cadrul acesteia, ca broșuri séu volume deosebite.

În cât privește agricultura, după cum am șis mai sus, are reviste ca: „Albina“, „Agrarul“, „Gazeta Săteanului“, „Amicul Agriculturului“, mult răspândite în clasele rurale și în cari acei dintre d-vóstré, cari sunteți specialiști numai în ale agriculturii, puteți publica tôte observațiunile ce șilnic vi-se prezintă, cum și rezultatele obținute din cultura diferitelor plante cu cari facecem experiențe, învățăminte asupra creșterii și îngrijirii vitelor, a îngrășării pământului, a industriilor casnice în legătură cu agricultura etc. Atâtea chestiuni însemnate și de folos obștesc, cari vor contribui cu siguranță la îmbunătățirea stărei materiale și morale a țéranului.

Bulgaria.

Centrul agitațiunii din Balcani, după cum se știe, este Bulgaria. Nu va fi deci fără interes a cunoșce asupra acestei țéri câteva date luate din isvórele cele mai recente.

Principatul Bulgariei, ocupă un teritoriu de 96.345 Chm², în partea de nord-est a peninsulei balcanice, colțul între Du-

nărea de jos și marea négră (fără Dobrogea) inclusive Rumelia de ost.

Populația era la 1900: 3.744.283 de locuitori (39 pe 1 Chm².) După religione era la 1893 78.7% ortodoksi, 19.4% mohamedani, 0.9% jidovi, 0.7% catolici etc. După naționalitate: 75.7% Bulgari, 17.2% Români, Turci etc. Locuitorii se ocupă mai mare parte cu agricultura. La anul 1900 era cultivat un teritoriu de 2.435.900 hectare: Grâu 877.000 tone, mai departe păpușoiu, orz, sêceră, ovés, meu și orez, rapiță, zarzavatură, tutun (la 1901: 2536 t.) Se cultivă și viile (1900: 113.512 ha.) și fructele. Contingentul animalelor era la 1896: 353, 912 cai, 80.620 măgari, 1.717.938 vite (dintre cari 385.271 bivoli), 1.241.074 capre 6.876.885 oi și 456.963 porci. Se cultivă și viermii de mătase și stupăritul, o altă ramură de ocupațiune este și pescăritul. Pădările ocupă un teritoriu de 20.000 Chm². Industria este încă puțin dezvoltată. Comerțul este destul de înfloritor, la 1901 Bulgaria a importat mărfuri în valóre de 56 milioane, și a exportat mărfuri în valóre de 66.2 milioane. Căile ferate se întind pe o lungime de 1562 Chm, (1263 Chm. în regia statului). Telegraful se întinde pe o lungime de 5275 Chm, telefonul 849 Chm. Are 2001 oficii postale.

Bulgaria este monarhie constituțională în raport de vasalitate față cu sublima Pörtă. Domnitorul este cu drept de ereditate în dinastia alésă de adunarea națională, întărită de sublima Pörtă de acord cu puterile signatate ale congresului din Berlin și pörtă titlul de alteță regală.

După constituția de la 17 (29) Aprilie 1879, revizuită la 15 (27) Mai 1893, sobrania este compusă din deputați aleși direct pe 5 ani. La 20.000 loc. se vine un deputat. Sobrania cea mare convocată în casuri estra-ordinare numără de două ori atâtia deputați, câtii are sobrania ordinară. Administrația supremă o conduce ministerul statului (8 membri). Budgetul statului avea la 1901: 608.800 M. excedent (77.46 mil. încasări, 76.85 mil. cheltuieli). Bugetul statului era la 1899: 232 mil. M. Banca națională în Sofia cu un capital fundamental de 8 mil. M. și 3 sucursale ale băncei otomane.

În Bulgaria este o școlă superiöră cu 3 facultăți (Sofia) 17 gimnasii (7 pentru fete), 170 școli secundare inferioare, 6 normale, 45 de specialitate și 4589 primare. La 1899 erau 89 de diare și reviste. Bulgaria este împărțită în 12 districte administrative, din cari 3 în Rumelia de ost. De la 1880 s'a introdus obligativitatea serviciului militar de la 20 până la 45 ani. Mohamedanii se pot rescumpăra pentru suma de 400 M. Armata (6 divisiuni de inf. și 1 de cavalerie) după contingentul de la 1901 numără fără ofițeri în timp de pace 40.555 soldați.

Despotismul turcesc, sub care a gemut Bulgaria timp de 500 ani, n'a înfrânt energia poporului. În secolul XVIII s'a pornit o mișcare națională. Agitațiunea contra clerului grecesc a reușit a dobândi la 1872 un exarch autonom. Independența sa și-a dobândit-o Bulgaria prin războiul ruso-româno-turc de la 1877/78. În pacea de la S. Stefano Pörtă a admis formarea unui principat autonom tributar cu guvern creștin și miliție proprie, care cuprindea aproape întregă Macedonia și o parte însemnată din Tracia (circa 170.000 Chm².) În urma protestelor puterilor acest teritoriu s'a restrins în congresul din Berlin, conform stipulărilor lui Schuvalov și Salisbury (Londra 30 Mai 1878) la teritoriul de aș: la sudul Balcanilor s'a format provincia Rumelia de răsărit, care în privința politică și militară era să fie supusă direct sultanului, ér în privința administrativă autonomă și guvernată de un guvernor creștin.

Comisarii ruși, cari au condus până la elaborarea constituțiilor, organizația ambelor provincii (principele Dondukow — Korsakow în Bulgaria, și generalul Stolypin în Rumelia de ost) sprijineau mișcarea de unire într'o Bulgaria mare. Primul guvernor general al Rumeliei, Aleco pașa

(1879/84) și-a dat și el tótă osteneța spre a face ilusorică stăpânirea turcască.

La 29 Aprilie 1879 fu ales principele Alex. de Battenberg, recomandat de Rusia. În Sept. 1885 s'a proclamat unirea cu Rumelia de ost. Pörtă a făcut la 5 Aprilie 1886 concesiuinea de a numi pe principele Bulgariei din 5 în 5 ani guvernor general al Rumeliei de ost.

La 21 Aug. 1886 Alexandru fu resturnat, la 7 Sept. același an a abdicat. La 7 Iulie 1887 fu ales principele Ferdinand de Coburg. Pörtă însă nu l'a întărit până la 14 Martie 1896, după ce Rusia și-a revocat protestul.

De la urcarea pe tron a lui Nicolae II., Ferdinand s'a apropiat de politica rusescă și la 1896 convertindu-și fiul Boris la religionea ortodoxă, a întrat cu desvârșire în grațiile rusesci.

Representanții, concerte și petreceri.

Societatea română de delitanți „Progresul“ din Făgăraș invită la producțiunea musicală teatrală ce o va aranja Vineri în 20 Februarie st. n. 1903 în sala cea mare a hotelului „Lauritsch“ din loc. Începutul la ôrele 8 sêra. Bilete se puneră în părăvălia d-lui Adrian Furcă. Prețurile: Locul I 2 cor. Locul II 1 cor. 60 bani, Partere 1 cor. Galerie 50 bani. Contribuiriile peste taxă se primesc cu mulțămită.

Programa: 1. N. Popovici „Hora Isvorul“ cor mixt. 2. D. St. Resianu „Așî vré numai c'o vorbă“ duet de dame cu acomp. de pian. 3. R. Schuman „Viéta țiganilor“ cor mixt cu soli și acomp. de pian. 4. Teatru (comedie în 2 acte) „Unde dai și unde crepă“, de Alex. Cosmar, localisată de Iuliu Popescu. Rolurile le au d-l Traian Păcală, d-șora Elvira Dejenariu, d-l Dr. Octavian Vasu, d-șora Irina Silaghi, d-l Costi Toma, d-șora Miți Berlea. După reprezentație dans.

„Reuniunea de cântări din Șomcuta-mare“ arangiază la 28 Februarie 1903 st. n. în sala școlei confes. gr. cat. rom. din loc și în favórea fondului reuniunii, petrecere cu dans și cântări. Prețul intrării 1 corónă pentru persónă. Începutul la 6 ôre sêra. Precis la 12 ôre va fi cină comună, spre care scop on. participanții au a-se provide cu viptuale; ér pentru beuturi bune și ieftine sunt făcute dispoșiți. Eventual se vor juca de coriști salturile strămoșesci „Călușerul“, „Bătuta“ și „Hora“. Ca musicanți sunt angajați eređii vestitului „Nuțu“. Trenul loco sosese la 2 d. a. și 10 ôre a. m. Ofertele benevole se vor cuita în public cu mulțămită.

ULTIME SCIRI.

Viena, 16 Februarie. După o telegramă sosită aici din Sofia, cu tótă arestarea capilor comitetelor macedonene, răscolă va isbucni în luna Martie, totul fiind pregătit. Arestările se consideră numai ca un joc de scenă al guvernului, ca să pötă dice la timp, că a făcut tot posibilul din parte-i pentru a înăbuși agitațiunea.

Sofia, 16 Februarie. O mare agitație domnesce aici în urma arestării lui Zonceff, Mihailowsky și Stanceff. Guvernul e îngrijat de surescitarea ce se observă în spirite. — Ministrul de interne a dat ordin tuturor autorităților polițienesci de a procede de urgență la arestarea lui Sarafoff, dacă-l vor găsi. Mai sunt urmăriți Kowaceff și Davidoff și șefii de bande Jancoff și Nicoloff.

Paris, 16 Februarie. Eri d. a. s'a ținut aici un mare meeting în favórea Armenilor și Macedonenilor. Oratorii au relevat în mod unanim necesitatea pentru Europa de a interveni cât mai curénd pentru a împiedeca la vreme resvrătirea ce se prepară în Macedonia.

NECROLOG. În Săn-mărtinul-de-Câmpie a răposat la 11 Februarie Ana Man n. Conti, în etate de 56 de ani. În-mormântarea i-s'a făcut la 14 Februarie.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

„SILVANIA“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Șimleul-Silvaniei.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii, „SILVANIA“ societate pe acțiuni, în virtutea §-lui 29 din statute se invită la a

XV-a Adunare generală ordinară,

care se va ține în Șimleul-Silvaniei la 24 Martie st. n. 1903, înainte de amăzi la 10 ore, în localitatea institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul anual al direcțiunii
2. Raportul comitetului de revisiune asupra computului anual, al bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului.
3. Stabilirea bilanțului anual și fixarea dividendelor.
4. Determinarea scopului, spre care este a se întrebuița suma prevădută în §-ul 99 p. f.
5. Fixarea prețului marcelor de prezentă și a speselor de călătorie pentru membrii esteri din direcțiune și din comitetul de revisiune.
6. Alegerea alor 6 membrii în direcțiune și 6 membrii în comitetul de revisiune.
7. Propunerea direcțiunii, referitor la înființarea unei filiale.
8. Propunerea direcțiunii, că darea aruncată după tantiemă și marcele de prezentă să se plătească din partea institutului.
9. Esmiterea alor 3 membrii pentru verificarea procesului verbal.

Se atrage atențiunea domnilor acționari la dispozițiunea §-lui 28 din statute, în sensul căruia „la adunarea generală au vot numai acei acționari, cari cu cel puțin jumătate de an mai înainte sunt trecuți în registrul acționarilor, și ca atari cel puțin cu una zi înainte de adunarea generală la direcțiunea institutului séu la locurile desemnate prin direcțiune și-au depus acțiunile eventual și documentele de plenipotență. Acțiunile depuse în locurile desemnate prin direcțiune se vor lua în considerare numai în cât reversalul despre depunerea aceloră cu una zi mai înainte de adunarea generală s'au depus la direcțiunea institutului.“

Pentru depunerea, respective primirea acțiunilor și a documentelor de plenipotență pentru acest an s'au desemnat, respective au fost rugate instituturile „Albina“ în Sibiu, „Sălăgiana“ în Jibou, „Bihoreana“ și la „Capitul“ gr. cat din Oradea-mare, „Lugoșiana“ în Lugoj, „Chiorana“ în Șomcuta, și la Dd. Vasiliu Patcașiu în Hotoan, Florian Cocianu în Cehul-Silvaniei.

Acțiunile, documentele de plenipotență și reversalele despre depunerea acțiunilor la locurile mai sus desemnate sunt a se prezenta la institut până la 23 Martie st. n. a. c. la 4 ore după amăzi.

Șimleul-Silvaniei, în 13 Februarie 1903.

Direcțiunea institutului.

Contul bilanț

ACTIVE:		Coróne	f.	PASIVE:		Coróne	f.
Cassa în numărar	29386	27		Capital social	300,000	—	
Cambii de bancă escomptate	1412130	66		Fondul de rezervă	206826	44	
Cont-Curent	331097	16		„ „ pensiuine	18730	28	
Credite ipotecare	385522	35		„ „ specia de rezervă	153	95	
„ pe obligațiuni	13211	68		Depuneri spre fructificare	1150072	38	
„ „ amanete	1417	—		Cambii de bancă reescomptate	691852	21	
Efecte	33574.50			Interese transitoare anticipate	23752	71	
„ după descriere de	300	50		Dividende neridicate	927	—	
Efectele fondului de rezervă	3347	50		Deposit la cassă	1931	61	
„ „ „ pensiuine	7741	—		Diverse conturi creditore	3128	64	
„ „ „ cultural	612	—		Profit curat	56390	42	
Casele institutului și alte realități	163236	21					
Banți în Giro-Conto și alte bănci	6061	65					
Mobilar	3113	86					
„ după descriere de	113.86						
Interese de escompt anticipate	7695	30					
Arânđi, interese restante și alte conturi debitoare	4535	15					
	51497	71					
	2453765	64					
					2453765	64	

Contul profit și pierderi.

EȘITE:		Coróne	f.	ÎNTRATE:		Coróne	f.
Interese:				Interese:			
după depuneri spre fructific. C.	62790.28			după cambii de bancă es-			
„ reescompt	43533.18	106323	46	comptate	112657.52		
Spese:				după credite de cont-curent „	31754	44	
salare, marce de prezentă,				„ „ pe ipotecă „	28587.58		
relut de chirie	22943.66			„ „ „ obligațiuni „	777.20		
tipărituri, porto, juminat și				„ „ „ amanete „	241.47		
alte spese	7277.39	30221	05	„ „ „ efecte „	2682.60		
Dare: directă	10759.43			„ de întârziere	5678	77	
„ după inter. la depun. „	6202.06	16961	49	Chirie și arânđi			4102
Descrieri: din mobilar	113.86			Provisiune și diverse			23973
„ „ efecte	300.50						67
„ „ alte dubioase	145.09	559	45				
Profit curat		56390	42				
		210455	87				

Șimleu, 31 Decembrie 1902.

Andrei Cosma m. p.,
director-eseutiv.

Aug. Marcuș m. p.,
cassar

Ioan P. Lazar m. p.,
prim contabil.

DIRECȚIUNEA:

George Pop de Basesci m. p., președinte. Artemiu Sarkadi m. p., Alimpu Barboloviciu, Vasile Papp, Dr. George Fap m. p., Dr. Mihail Papp m. p., Teodor Popu m. p., Michail Bohățiel m. p., Vasile Patcaș m. p., Augustin Vicaș m. p.

Subsemnatul comitet am esaminat contul prezent și l'am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Șimleu, la 13 Februarie 1903.

Comitetul de revisiune:

Teodor Kóvári m. p., președinte.

Florian Cocian m. p.,

Alesandru Sima m. p.,

Aurel Orjan m. p.

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Februarie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121	30
Renta de coróne ung. 4%	99	50
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	93.65	
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.45	
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.60	
Bonuri rurale ungare 4%	94	30
Bonuri rurale croate-slavone	99.60	
Impr. ung. cu premii	201.—	
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin .	159.25	
Renta de hârtie austr.	100.90	
Renta de argint austr.	100.90	
Renta de aur austr.	121	15
Rente austr. 4% de coróne	101	25
Losuri din 1860.	154	90
Acții de-ale Băncei austro-ungară .	15.87	
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	950	50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	694	25
Napoleoniori	19.08	
Mărci imperiale germane	117	07 1/2
London vista	239.92	1/2
Paris vista	95.42	1/2
Note italiene	95.30	

Cursul pieței Brașov.

Din 17 Februarie n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.80	Vând.	18.84
Argint român. „	18.60	„	18.76
Napoleoniori. „	19.04	„	19.07
Galbeni „	11.20	„	11.30
Mărci germane „	116.90	„	117.02
Scris fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—
Lire turcesci „	21.40	„	—
Ruble Rusesci „	—	„	—

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 13 Februarie 1903

Măsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor	ft.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	13	80
„	Grâu mijlociu	13	60
„	Grâu mai slab	13	30
„	Grâu amestecat	9	80
„	Săcară frumoasă.	8	30
„	Săcară mijlocie.	8	10
„	Orz frumos	7	20
„	Orz mijlociu.	7	10
„	Ovės frumos.	5	50
„	Ovės mijlociu	5	20
„	Cucuruz	9	60
„	Mălaiu (meiú)	8	—
„	Mazăre.	16	—
„	Linte	16	—
„	Fasole	18	—
„	Sămēnță de in	17	80
„	Sămēnță de cânepă	7	50
„	Cartofi.	1	30
„	Măzărice.	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
„	Carne de porc	1	04
„	Carne de berbec.	—	72
100 kil	Sēu de vită prospēt	44	—
„	Sēu de vită topit.	64	—

Tērgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 10 Februarie n. de 20,506 capete, la 11 Febr. au intrat 436 capete și au eșit 396 capete, rămânēnd la 12 Februarie n. un număr de 20,546 capete.

Se notēză marfa unghurēscă: veche grea dela 122—124 fil. tinēră grea dela 126—128 fil., de mijloc dela 124—125 fil. — Sērbēscă: grea 123—125 fil., de mijloc 122—123 fil., ușoră 121—122 fil. kilogramul

Cursul losurilor private

din 10 Febr. 1903.

	cump.	vând.
Basilica	19	50
Credit	435.—	439.—
Clary 40 fl. m.	182.—	186.—
Navig pe Dunăre.	—	—
Insbruck	86.—	90.—
Krakau	74.—	78.—
Laibach	75.—	79.—
Buda	180.—	189.—
Pa'fy	179.50	184.—
Crucea roșie austriacă	85	60
„ „ ung.	26	75
„ „ ital.	28	25
Rudolf	74	76
Salm	235	240
Salzburg	75	80
St. Genois	250	290
Stanislaw	74	78
Trientne 4 1/2% 100 m. c.	438	442
„ 4% 50	44.25	45.—
Waldstein	68	72
„ de 10 franci	72	85
Banca h. ung. 3%	—	—

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la Eremias Nepoții.